

Základní škola Zruč nad Sázavou

Krizový plán v oblasti rizikových jevů

Krizový plán stanovuje podrobný postup pro všechny pracovníky školy v případech podezření či výskytu rizikových jevů. Jeho cílem je zajistit maximální bezpečnost žáků, pedagogů i ostatních zaměstnanců školy, předcházet krizovým situacím a minimalizovat jejich negativní dopady. Krizový plán školy je veřejný dokument, volně přístupný jak pracovníkům školy, tak žákům a jejich zákonným zástupcům.

Hlavní cíle krizového plánu:

- Ochrana zdraví a bezpečnost žáků i zaměstnanců školy – minimalizace dopadů krizových situací a jejich rychlé řešení.
- Prevence rizikových jevů – snižování výskytu sociálně patologických jevů prostřednictvím výchovy, osvěty a preventivních opatření.
- Stanovení jasných postupů – vytvoření jednotných postupů pro zaměstnance školy při řešení krizových situací.
- Efektivní komunikace – zajištění rychlé a koordinované spolupráce mezi školou, zákonnými zástupci, orgány státní správy a dalšími subjekty (PČR ad.).
- Psychosociální podpora - poskytování pomoci žákům, kteří se ocitnou v krizové situaci, a zapojení odborníků (krizová intervence).

Krizový tým *:

- Výchovný poradce
- Školní metodik prevence
- Speciální pedagog
- Školní psycholog
- Ředitel školy

Prevence rizikových jevů je ve škole zajišťována celoročně podle Minimálního preventivního programu školy. V prevenci rizikového chování žáků se zaměřujeme na předcházení vzniku a rozvoje rizikových jevů, které by mohly směřovat ke spáchání přestupků, nebo dokonce trestných činů. Prevence rizikových jevů je zajištěna vícero zdroji:

- Metodik prevence, výchovný poradce – vedou pohovory se žáky (individuální programy), provádí hospitace ve třídách.
- Preventivní programy – je vytvořen plán pro jednotlivé ročníky, za jeho plnění odpovídá metodik prevence, dodavateli programů jsou externí neziskové organizace, se kterými škola spolupracuje dlouhodobě (viz příloha).
- Třídní učitelé – třídnické hodiny, preventivní program KiVa a průběžné sledování žáků.
- Pedagogičtí pracovníci - průběžně zařazují témata prevence do svých předmětů.

Zjistí-li škola výskyt rizikového chování žáků, řeší jej podle dále uvedených postupů. Postupy jsou pro zaměstnance školy závazné.

Krizový plán popisuje postup při řešení výskytu níže uvedených rizikových jevů:

- Tabák
- Alkohol
- Omamné a psychotropní látky
- Vandalismus
- Krádež
- Sebepoškozování
- Porucha příjmu potravy
- Šikana
- Kyberšikana

- Domácí násilí
- Ublížení na zdraví – agrese ve škole
- Rasismus, xenofobie
- Záškoláctví

JEDNOTNÝ POSTUP V PŘÍPADĚ ŘEŠENÍ KRIZOVÝCH SITUACÍ VE ŠKOLE:

Návykové látky

1)TABÁK

Podle ustanovení školního řádu platí v prostorách školy, v době vyučování i na všech akcích pořádaných školou zákaz kouření. Ve vnitřních i vnějších prostorách školy je tento zákaz vyznačen grafickou značkou. Zakázáno je také tabákové výrobky do školy a na školní akce nosit.

1. Je-li žák ve škole přistižen při konzumaci tabákových výrobků, je nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Tabákový výrobek či elektronickou cigaretu je nutné žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Pedagogický pracovník (nepedagogický pracovník informuje vedení školy) o události sepíše stručný zápis, který bude založen v agendě školního metodika prevence, a vyrozumí ředitele školy.
4. Třídní učitel o porušení zákazu kouření informuje zákonného zástupce žáka.
5. V závažných případech, zejména s ohledem na věk a chování žáka, jestliže se jednání opakuje, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany dítěte (OSPOD).
6. Škola žákovi uloží kázeňské opatření dle Řádu výchovných opatření a oznámí uložení tohoto opatření zákonnému zástupci žáka.

2) ALKOHOL

Podávání, prodávání a umožňování konzumace alkoholu osobám mladším 18 let může být kvalifikováno jako trestný čin. Škola je povinna v takovém případě splnit ohlašovací povinnost a událost oznámit Policii ČR.

V případě, kdy se škola o takovém chování dozví, bude tuto skutečnost hlásit zákonnému zástupci a současně je nucena splnit zákonnou ohlašovací povinnost vůči OSPOD, příp. PČR. Podle ustanovení Školního řádu je žákům v areálu školy a při akcích organizovaných školou zakázáno požívat alkoholické nápoje. Zakázáno je také alkohol do školy a na školní akce nosit.

Konzumace alkoholu žákem ve škole

1. Je-li žák ve škole nebo na školní akci přistižen při konzumaci alkoholu, je nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Alkohol je nutné žákovi odebrat (pokud možno za přítomnosti svědka – zaměstnance školy) a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Podle závažnosti momentálního stavu žáka pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí (Bezprostřední ohrožení na zdraví a životě).
4. V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a zavolá lékařskou službu první pomoci (tel 155).
5. Škola ihned vyrozumí zákonného zástupce a vyzve jej, aby se bezprostředně dostavil do školy. Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola OSPOD a vyčká jeho pokynů.
6. Pedagogický pracovník sepíše záznam, který bude založen v agendě školního metodika prevence, a informuje vedení školy. Škola také musí splnit svou zákonnou ohlašovací povinnost vůči OSPOD.
7. Škola žákovi uloží kázeňské opatření dle Řádu výchovných opatření a oznámí uložení tohoto opatření zákonnému zástupci žáka.

Nález alkoholu ve škole

1. V případě, kdy zaměstnanci školy naleznou v prostorách školy alkohol (může se jednat i o tekutinu, u které existuje podezření, že se o alkohol může jednat), postupují takto:

- a) Tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- b) O nálezů ihned uvědomí vedení školy.
- c) Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu.
- d) Zpracují stručný záznam o události.

2. V případě, kdy zaměstnanci školy zadrží u některého žáka alkohol, postup je stejný jako v případě nálezů alkoholu v prostorách školy. Záznam o události je v takovém případě navíc doplněn o vyjádření žáka, u něhož byl alkohol nalezen (datum, místo a čas nálezů, jméno žáka, případných svědků, okolnosti, opatření školy). Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen (nebo který jej odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pedagogický pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen ředitel školy nebo jeho zástupce. Zápis záznamu založí školní metodik prevence do své agendy. O nálezů alkoholu vyrozumí škola zákonného zástupce žáka a OSPOD; zároveň žákovi uloží kázeňské opatření dle Řádu výchovných opatření a oznámí uložení tohoto opatření zákonnému zástupci žáka.

3) OMAMNÉ A PSYCHOTROPNÍ LÁTKY (OPL)

V prostorách školy, v době vyučování i na všech akcích školou pořádaných je zakázána výroba, distribuce, přechovávání, šíření i propagace omamných a psychotropních látek. Je zakázáno i navádění k užívání těchto látek a vstup do školy pod vlivem OPL. Distribuce OPL je považována za protiprávní jednání, může být kvalifikována jako trestný čin, množství látky není rozhodující. Přechovávání OPL je také protiprávní jednání, může být kvalifikováno jako přestupek nebo jako trestný čin. Prokázané navádění jiných žáků k užívání návykových látek je považováno rovněž za rizikové a protiprávní jednání.

Konzumace OPL ve škole

- 1. Při přistižení žáka je primárně nutné mu zabránit v další konzumaci.
- 2. Návykovou látku musí pracovník školy odebrat a zajistit ji, aby nedošlo k její další konzumaci.

3. Podle závažnosti momentálního stavu žáka pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí (Bezprostřední ohrožení na zdraví a životě).
4. V případě, kdy je žák pod vlivem OPL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a zavolá lékařskou službu první pomoci (tel 155). Škola ihned vyrozumí zákonného zástupce a vyzve jej, aby se bezprostředně dostavil do školy. Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola OSPOD a vyčká jeho pokynů.
5. Pedagogický pracovník sepíše záznam, který bude založen v agendě školního metodika prevence, a informuje vedení školy. Škola také musí splnit svou zákonnou ohlašovací povinnost vůči OSPOD.
6. Škola žákovi uloží kázeňské opatření dle Řádu výchovných opatření a oznámí uložení tohoto opatření zákonnému zástupci žáka.

Distribuce OPL ve škole

1. Má-li zaměstnanec školy důvodné podezření, že ve škole došlo k distribuci OPL, informuje o této skutečnosti vedení školy. Škola je povinna o této skutečnosti vyrozumět místně příslušné oddělení Policie ČR (jedná se o podezření ze spáchání trestného činu).
2. Škola vyrozumí také zákonného zástupce žáka a orgán sociálně-právní ochrany obce s rozšířenou působností.
3. Pokud v rámci podezření na distribuci OPL zajistí zaměstnanci školy nějakou látku, postupují způsobem popsáním níže.

Nález OPL ve škole

1. V případě, kdy zaměstnanec školy nalezne v prostorách školy látku, kterou považuje za OPL, postupuje takto:
 - a) Látku nepodrobuje žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
 - b) O nález ihned uvědomí vedení školy a zpracuje písemný záznam o události.
 - c) O nález škola vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.
2. V případě, kdy zaměstnanec školy zadrží u některého žáka látku, kterou považuje za OPL, postupuje takto:

- a) Zabavenou látku nepodrobuje žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- b) O nálezu ihned uvědomí vedení školy.
- c) O nálezu sepiše stručný záznam, který bude obsahovat datum, místo a čas nález, jméno a vyjádření žáka, u něhož byla látka nalezena (viz alkohol). Zápis podepíše zaměstnanec i žák, u kterého byla látka nalezena (nebo který jej odevzdal). V případě, že žák odmítne zápis podepsat, uvede zaměstnanec tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen ředitel školy nebo jeho zástupce. Zápis záznamu založí školní metodik prevence do své agendy.
- d) O nálezu škola vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky, a informuje zákonného zástupce žáka.
- e) V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, zaměstnanec školy předá zajištěnou látku přivolanému lékaři, který se dostaví v případě, že to vyžaduje zdravotní stav žáka. Další postup nutný k identifikaci látky potom zajistí Policie ČR.
- f) Škola žákovi uloží kázeňské opatření dle Řádu výchovných opatření a oznámí uložení tohoto opatření zákonnému zástupci žáka.

3. V případě, kdy zaměstnanci školy mají důvodné podezření, že některý z žáků má u sebe OPL, postupují takto:

- a) Ihned uvědomí vedení školy.
- b) Škola bezodkladně vyrozumí Policii ČR, zkonzultuje s ní další postup a informuje zákonného zástupce žáka.
- c) Do příjezdu Policie ČR zajistí dohled nad žákem a jeho izolaci od ostatních žáků. U žáka v žádném případě neprovádí osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věcí.
- d) V případě prokázání držení OPL škola žákovi uloží kázeňské opatření dle Řádu výchovných opatření a oznámí uložení tohoto opatření zákonnému zástupci žáka.

4) VANDALISMUS

Vandalismus se ve školním prostředí projevuje ničením školního majetku nebo poškozováním a ničením majetku jiných žáků, případně zaměstnanců školy. Jedná se o případy úmyslného

poškození věcí, které vede buď k jejich úplnému zničení (ulomené části nábytku, prokopnuté dveře, utržené vodovodní kohoutky, utrhané hadice od hasicích přístrojů, zničené školní pomůcky, učebnice apod.), nebo k jejich významnému poškození (čmáranice a nápisy na zdech nebo školním nábytku, popsané a polité učebnice apod.).

Postup v případě výskytu vandalismu ve škole:

1. O vzniklé škodě na školním majetku je třeba vyhotovit záznam (datum, místo a čas, jméno žáka - pokud je známo, případných svědků, okolnosti) a pokusit se odhalit viníka. Záznam vyhotoví osoba, která škodu odhalila. Vhodné je také pořídit dokumentační fotografie.
2. Se vzniklou situací je seznámeno vedení školy – ředitel školy.
3. Náhradu úmyslně způsobené škody škola důsledně vymáhá po zákonných zástupcích žáka.
4. Pokud nedojde mezi zákonným zástupcem žáka a školou k dohodě o náhradu škody a škoda je většího rozsahu, vedení školy informuje Policii ČR.
5. V případě opakovaného jednání a v případě selhání výchovných opatření zvolených školou k zabránění ničení školního majetku hlásí ředitel školy pracovníkům OSPOD.
6. Přestupek je hodnocen různými stupni kázeňských opatření dle Řádu výchovných opatření.

5) KRÁDEŽE

Krádež se řeší ihned po jejím zjištění (žák je povinen neprodleně nahlásit, pokud mu bylo něco odcizeno).

Prevence proti krádežím a postupy při zjištění takového jednání na škole:

- a) Krádeže jsou protiprávním jednáním, a jakmile se škola o takovém jednání dozví, bude tuto skutečnost hlásit orgánům činným v trestním řízení nebo doporučí poškozenému (jeho zákonnému zástupci), aby se na tyto orgány obrátil.
- b) Nošení cenných věcí (zejména věcí malých rozměrů) do školy je rizikové, může dojít k jejich ztrátě nebo odcizení. Škola žákům doporučuje nenosit cenné věci, které nesouvisí s vyučováním a vzděláváním.

c) Pedagogové vedou žáky k tomu, aby dokázali protiprávní jednání rozpoznat, byli všímaví vůči svému okolí a v případě, kdy budou svědky takového jednání, ohlásili věc pedagogickému pracovníkovi školy.

Postup při zjištění krádeže ve škole

1. V případě, kdy žák zjistí na půdě školy krádež, neprodleně informuje pedagogického pracovníka..
2. S náhradou způsobené škody pedagogové postupují jako u vandalismu. Preferují nápravu vztahu mezi poškozeným a pachatelem a trvají na tom, aby pachatel věc vrátil přímo poškozenému, omluvil se a nabídnul za své chování nějakou kompenzaci.
3. Zákonného zástupce pachatele vyrozumí škola vždy až poté, kdy bude přesně znát příčiny, které žáka k takovému chování vedly.
4. Jestliže se jedná o škodu většího rozsahu, vyrozumí vedení školy Policii ČR a oznámí podezření na spáchání přestupku proti majetku, případně trestného činu majetkové povahy.
5. O krádeži a jejím šetření provede pedagog záznam, z něhož budou jasně vyplývat všechny důležité skutečnosti.
6. Škola žákovi uloží kázeňské opatření dle Řádu výchovných opatření a oznámí uložení tohoto opatření zákonnému zástupci žáka.

6) SEBEPOŠKOZOVÁNÍ

Sebepoškozování je záměrné a opakované ubližování si ve snaze vypořádat se s nepříjemnými duševními stavy. Projevuje se zraňováním vlastního těla a je signálem vážného psychického problému, jenž postižený nedokáže zvládnout jiným způsobem. Mezi způsoby sebepoškozování patří: řezání, pálení kůže, škrábání, píchání jehlou, rozrušování hojících se ran, kousání, údery, nárazy, tahání vlasů a kůže ad. Nejčastějším místem poškození bývají ruce, zápěstí a stehna. Motívem sebepoškozování bývá nejčastěji snaha zmírnit vnitřní napětí, snaha uniknout z nesnesitelné situace nebo neúnosného duševního stavu, snaha odstranit pocity viny, studu.

Pokud pedagog zjistí příznaky sebepoškozování, situaci konzultuje s výchovným poradcem či metodikem prevence.

Doporučené postupy

1. V případě přímého rizika závažného ublížení či ohrožení života škola bezodkladně přivolá zdravotnickou záchrannou službu a zároveň neprodleně informuje zákonného zástupce žáka.
2. Pokud žák není aktuálně ohrožen závažným sebezraněním, jsou osloveni zákonní zástupci žáka a jsou jim předány kontakty na dostupné psychiatrické či psychologické ambulance či krizová centra, která mohou dále pomoci situaci řešit. Škola rodiče motivuje k návštěvě odborného zařízení tak, aby nebyla podceněna závažnost nastalé situace. Samotné sebepoškozování není trestný čin, ale navádění/nucení k sebepoškozování, sebevraždě nebo příčiny vyvolávající sebepoškozování, jako je třeba sexuální zneužívání, týrání apod., jsou trestné činy, na něž se vztahuje oznamovací povinnost.

7) PORUCHA PŘÍJMU POTRAVY (PPP)

Jedná se o okruh onemocnění, kam patří mentální anorexie – bulimie a také přejídání spojené s jinými psychickými poruchami. U PPP jsou typické obavy z tloušťky, manipulace s jídlem, sloužící ke snížení hmotnosti a zkreslené vnímání vlastního těla. Nejčastěji se projevují během dospívání a rané dospělosti, ale můžou se rozvinout i v pozdějším věku nebo naopak v dětství. Pokud pedagog zjistí příznaky PPP, situaci konzultuje s výchovným poradcem nebo školním metodikem prevence. Následně je kontaktován zákonný zástupce žáka.

Postup při podezření na PPP

1. Pedagog si všímá chování a jednání žáků. Pokud má podezření na PPP (rychlé zhubnutí, časté zvracení, nápadná změna nálad ad.), informuje někoho z členů krizového týmu (školního metodika prevence, výchovného poradce, speciálního pedagoga).
2. Po poradě s krizovým týmem pozve zákonné zástupce k řešení vzniklé situace a zprostředkuje jim zpětnou vazbu o případných jídelních zvyklostech žáka (za přítomnosti některého z členů krizového týmu).
3. Pomůže zprostředkovat kontakt s psychologem nebo lékařem.

8) ŠIKANA

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrožit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Může mít i formu sexuálního obtěžování až zneužívání. Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako demonstrativní přehlížení a ignorování žáka či žáků skupinou spolužáků. Účinné a bezpečné vyšetření šikany vychází z kvalifikovaného odhadu stadia a formy šikanování.

Škola realizuje program proti šikaně KiVa.

Žáci absolvují celkem 20 vyučovacích hodin ve frekvenci dvou vyučovacích hodin měsíčně, které vyučují přímo třídní učitelé. Lekce pokrývají širokou škálu témat včetně kyberšikany a bezpečí na internetu. Program je rozdělen do tří oddílů podle věku žáků. Cílem programu KiVa je šikaně předcházet a efektivně řešit již probíhající případy šikany. Zaměřuje se na celkový rozvoj socioemočních dovedností dětí, podporuje fungování zdravých vztahů v kolektivu, učí žáky efektivní komunikaci svých potřeb a asertivnímu chování. Do programu jsou zapojeni nejen žáci a učitelé, ale také rodiče.

KiVa obsahuje tři hlavní pilíře: prevenci, intervenci a monitorování.

Prevence: Aby šikana nezačala

Preventivní opatření jsou zaměřena na všechny žáky a jejich cílem je výskytu šikany předejít. Patří mezi ně například KiVa lekce a online hry. Preventivní opatření jsou hlavní částí programu KiVa.

Intervence: Nástroje pro řešení případů šikany

Cílená intervence je zaměřená na řešení konkrétních podezření a případů šikany. Ve škole vznikl KiVa tým, který řeší a dokumentuje případy šikany dle stanovené metodiky, v podobě

série diskuzí mezi KiVa týmem a účastníky šikany. Žáci tak ví, na koho se obrátit, když se něco děje jim nebo jejich spolužákům, a uvědomují si svoji roli při řešení dané situace.

Každoroční monitorování výsledků

Program KiVa škole poskytuje nástroj k monitorování výsledků v podobě každoročního online dotazníku pro žáky i učitele. Zjištěná zpětná vazba pomáhá určit, jak proti šikaně bojovat efektivněji.

9) KYBERŠIKANA

Kyberšikana je jednou z nejčastějších forem šikany, která může mít podobu např. zakládání falešných profilů na jméno žáka či učitele s dehonestujícím obsahem, prezentace ponižujících videí na portálech, jako je Youtube, Facebook, Instagram apod. Dále pak prezentace zraňujících komentářů na webu, rozesílání vulgárních nebo výhružných koláží s tváří žáka nebo učitele či příslušníků jeho rodiny, výhružné SMS nebo e-maily apod.

Kyberšikana bývá u dětí školního věku často doplňkem klasické přímé a nepřímé šikany. Pokud probíhá klasická šikana (např. nadávky, ponižování), je nutné zjistit situaci oběti v kyberprostoru (mobil, profil, chat apod.) a naopak. Základním úkolem musí být zmapování konkrétního případu.

Škola bezodkladně zasahuje proti jakýmkoliv formám rizikového chování v online prostoru, a to včetně jednorázových, avšak závažných kybernetických útoků (např. zveřejnění vysoce dehonestujících materiálů, vyhrožování či intenzivní útoky se závažným dopadem na psychiku žáka).

Žáci mají po celou dobu pobytu ve škole vypnutý mobilní telefon (viz ŠŘ). Mobilní telefon může být použit pouze pod dohledem vyučujícího. Toto opatření výrazně snižuje riziko kyberšikany během školního dne, přesto nelze její výskyt na půdě školy zcela vyloučit.

Postup při řešení kyberšikany

1. Pokud je žák vystaven některé z forem soustavného obtěžování nebo napadání přes internet, mobilní telefon nebo přes sociální sítě, sepíše ten, kdo informaci převzal, okamžitě zápis a informuje vedení školy, výchovného poradce nebo školního metodika prevence.

2. Škola kontaktuje zákonného zástupce žáka (oběti). Jestliže je agresorem žák školy, kontaktuje také zákonného zástupce agresora a vysvětlí jim, že jde v podstatě o trestný čin, jenž by měl být takto posuzován, pokud nebude s okamžitou platností ukončen. Pokud se jedná o kyberšikanu probíhající ve škole, škola přistupuje k uložení příslušných výchovných opatření.

3. V závažnějších případech škola kontaktuje Policii ČR, státní zastupitelství a OSPOD.

4. V případě, že se kyberšikana děje mimo půdu školy a dítě se s ní svěří některému z pedagogických pracovníků, škola postupuje následovným způsobem:

Pedagog poskytne žákovi okamžitou psychickou podporu a doporučí mu zajištění a uchování důkazního materiálu. Zároveň mu doporučí řídit se pravidly pro bezpečný pohyb na internetu (změnit si telefonní číslo, účet na Facebooku, internetu, mailu či zvolit jinou sociální síť) a po určitou dobu se snažit vyhýbat těmto médiím. O situaci neprodleně informuje vedení školy a školního metodika prevence. Škola kontaktuje zákonného zástupce oběti, případně agresora (pokud je žákem školy) za účelem společného řešení situace. Vzhledem k tomu, že k činu došlo mimo školu, doporučí škola zákonným zástupcům oběti kontaktovat Policii ČR.

10) DOMÁCÍ NÁSILÍ V RODINĚ

Domácí násilí představuje obvykle fyzické, psychické, nebo sexuální násilí mezi blízkými osobami, k němuž dochází skrytě v soukromí. Je typické, že se intenzita násilného chování v průběhu času stupňuje, což snižuje schopnost oběti i agresora toto chování zastavit a pracovat na nápravě narušeného vztahu. Děti jsou považovány za svědky domácího násilí, pokud vidí či slyší násilné projevy, vidí důsledky (zranění) násilí. Přítomnost dítěte u domácího násilí považuje WHO (Světová zdravotnická organizace) za psychické týrání dítěte. Pokud jsou děti svědky domácího násilí, často se projevují stejně, jako přímé oběti týrání. Rovněž i důsledky pro jejich další vývoj a život jsou srovnatelné s těmi, s nimiž se potýkají děti, jež jsou v roli obětí týrání. Proto je pedagog povinen jednat v okamžiku, kdy se dítě zmíní, nebo když zaznamená projevy opakovaného násilí mezi členy domácnosti, v níž dítě žije.

Doporučený postup při podezření na domácí násilí

1. Pokud se žák svěří pedagogovi o domácím násilí v rodině, měl by mu učitel projevit důvěru, nebagatelizovat jeho sdělení, neobviňovat jej ze lži a podpořit jej. Měl by jej informovat o tom, že se na domácí násilí vztahuje ohlašovací povinnost a on musí jednat v souladu s ní, aby žáka ochránil.
2. Podezření na domácí násilí v rodině žáka neprodleně oznámí řediteli, popř. dalšímu členu krizového týmu. Škola informuje státní zastupitelství a OSPOD o svém podezření z ohrožování výchovy dítěte.
3. Pokud se na pedagoga obrátí rodič – oběť domácího násilí, měl by jej pedagog odkázat na další odborníky, kteří se této problematice systematicky věnují, prostřednictvím některého z členů krizového týmu.
4. V žádném případě neřešit podezření na domácí násilí rozhovorem se zákonným zástupcem – agresorem, tento postup by se mohl obrátit proti žákovi.

Škola nemůže poskytovat terapeutické služby. Pedagog by se měl rovněž vyhnout postupům, které mohou dítě poškodit (stigmatizovat, traumatizovat jej apod.), jako je např. otevřené řešení podezření před třídou, nepřiměřený tlak na dítě, aby hovořilo o problému doma, obvinění ze lži apod.

11) UBLÍŽENÍ NA ZDRAVÍ – AGRESE VE ŠKOLE

V případě, že na půdě školy dojde k fyzickému napadení mezi žáky, škola postupuje následovným způsobem:

1. Přítomný pracovník zajistí oddělení agresora od napadeného.
2. Napadený je ošetřen, případně je mu poskytnuta první pomoc. O incidentu je proveden zápis v Knize úrazů (vyplnění dokumentace).
3. Jedná-li se o závažné fyzické napadení, musí být bezodkladně kontaktována ZZS, Policie ČR, státní zastupitelství a OSPOD.
4. Jsou kontaktováni zákonní zástupci všech účastníků incidentu.
5. V případě drobnějšího poranění je dítě předáno zákonnému zástupci, kterému je doporučeno další ošetření u lékaře. Lékařskou zprávu je poté nutné doložit škole.

6. Jsou prošetřeny příčiny vzniku incidentu a vyslechnuti všichni zúčastnění. Veškeré zjištěné skutečnosti jsou důkladně písemně zaznamenány.

7. Posoudit závažnost a případnou fyzickou či majetkovou újmu a vyhodnotit další opatření v souladu s Řádem výchovných opatření.

12) RASISMUS, XENOFOBIE

Rasistické chování je takové, které na základě přisouzení psychických a mentálních schopností a dovedností skupinám definovaným podle biologického, rasového či národnostního původu příslušníky těchto skupin nepřiměřeně nebo negativně hodnotí a případně (ve formě „tvrdého rasismu“) je i poškozují. Xenofobní chování je takové, které na základě subjektivně stanovených prvků cizosti (jinakosti) vyvolává obavy ze subjektů, které jsou jako cizí pojmány a v krajních případech může vést k jejich poškozování, což vyvolává protireakci.

Primární prevence rasismu a xenofobie:

Žákům je třeba zprostředkovávat demokratické hodnoty a principy lidských práv a tolerance. Také s nimi hovořit o extremismu a o negativních spojených s minulostí a současností extremismu, rasismu, xenofobie a antisemitismu a možnostech sankcí za projevy extremismu a souvisejících jevů.

Postup při řešení projevů rasismu a xenofobie

1. V případě, kdy zaměstnanec školy zjistí některý z projevů extremistického chování u žáka školy, informuje třídního učitele, ředitele školy, výchovného poradce a školního metodika prevence (krizový tým).
2. Zjistit rozšíření uvedených postojů v kolektivu, třídě, škole.
3. Vyvolat diskusi o problémech souvisejících s uvedenými postoji s cílem odhalit jejich příčinu.
4. Zaměřit výuku (v rámci hodin dějepisu, občanské výchovy, výchovy ke zdraví) na tyto problémy, popřípadě pozvat experty k diskusi se žáky.

5. Okamžitě a razantně vystoupit proti projevům intolerance mezi žáky vyvolanými uvedenými postoji a názory.

6. Informovat zákonné zástupce v případě zjištění uvedených hlouběji zakotvených postojů a nabídnout jim spolupráci. V případě závažných projevů (především násilných) informovat Policii ČR, státní zastupitelství a OSPOD.

7. Škola posoudí závažnost na jehož základě žákovi uloží kázeňské opatření dle Řádu výchovných opatření a oznámí uložení tohoto opatření zákonnému zástupci žáka.

13) ZÁŠKOLÁCTVÍ

Žáci jsou povinni docházet do školy a řádně se vzdělávat (§ 22 zákona č. 561/2004 Sb., Školský zákon). Zákonní zástupci jsou na začátku každého školního roku informováni o způsobu uvolňování a omlouvání žáků. Za záškoláctví je považována neomluvená absence žáka. Jedná se o přestupek, kterým žák úmyslně zanedbává školní docházku. Je chápáno jako porušení školního řádu, současně jde o porušení školského zákona.

1. Neomluvená absence do 10 hodin (žák 1.stupně) a 12 hodin (žák 2.stupně)

- pohovor třídního učitele se zákonným zástupcem
- zákonný zástupce je pozván do školy
- projednání důvodu nepřítomnosti, upozornění na povinnost omlouvání vyplývající ze zákona
- seznámení zákonného zástupce s možnými důsledky a způsobem nápravy
- o průběhu a závěrech se provede zápis
- zápis je podepsán všemi zúčastněnými
- odmítnutí podpisu zákonnými zástupci se do zápisu zapíše
- kopii obdrží všechny zúčastněné strany

2. Neomluvená absence do 25 hodin (žák 1.stupně) a 30 hodin (žák 2.stupně)

- svolání školní výchovné komise, které se účastní: - ředitel školy - zákonný zástupce - třídní učitel - výchovný poradce - školní metodik prevence – popř. další odborníci
- pozvání zákonných zástupců se provádí doporučeným dopisem

- o průběhu a závěrech se provede zápis
- zápis je podepsán všemi zúčastněnými
- odmítnutí podpisu zákonnými zástupci se do zápisu zapíše
- kopii obdrží všechny zúčastněné strany

V případě, že se zákonný zástupce na jednání výchovné komise nedostaví, ředitel školy bezodkladně zašle oznámení o záškoláctví příslušnému orgánu sociálně právní ochrany dětí (OSPOD) a podá podnět přestupkovému orgánu.

3. Neomluvená absence nad 25 hodin (žák 1.stupně) a 30 hodin (žák 2.stupně)

Ředitel školy bezodkladně zašle oznámení o pokračujícím záškoláctví příslušnému orgánu sociálně právní ochrany dětí (OSPOD) a podá podnět přestupkovému orgánu. V oznámení je přiložena veškerá dokumentace a popis, jak bylo dosud postupováno. V závažnějších případech se obrací na státní zastupitelství a Policii ČR. Zákonní zástupci jsou povinni zajistit, aby dítě docházelo do školy a plnilo povinnou školní docházku.

Škola žákovi uloží kázeňské opatření dle Řádu výchovných opatření a oznámí uložení tohoto opatření zákonnému zástupci žáka.

OZNAMOVACÍ POVINNOST PLYNOUCÍ ZE ZÁKONA

Policii ČR budou ředitelem školy hlášeny trestné činy násilí, kyber/šikany, krádeže, pohlavního zneužívání, týrání, záškoláctví a všechny trestné činy týkající se návykových látek. Další oznamovací povinnost má škola také vůči OSPOD a státnímu zastupitelství v případě záškoláctví, týrání, zanedbávání, pohlavního zneužívání, ublížení na zdraví, kyber/šikany, užívání návykových látek, vandalismu.

DOKUMENTACE A OCHRANA ÚDAJŮ

Za agendu prevence (záznamy o řešení rizikových jevů, zprávy) odpovídá ŠMP. Listiny jsou uzamčeny v jeho pracovně, elektronická data jsou v zabezpečeném systému. Přístup k podrobnostem má pouze ŠMP, vedení školy a členové poradenského pracoviště. Třídní učitelé jsou o problému žáka informováni, ostatním pedagogům jsou předávány pouze

nezbytné informace a doporučení pro přímou práci s ním. Všichni pracovníci povinně zachovávají mlčenlivost a citlivá data anonymizují.

Důležitá krizová čísla:

Integrovaný záchranný systém: 112

Záchranná služba: 155

Hasičský záchranný sbor: 150

Policie ČR: 158

Městská policie: 156

*Ve školním roce 2026/2027 jsou členy krizového týmu:

- Výchovný poradce: Mgr. Roman Starý
- Školní metodik prevence: Mgr. Iveta Vomáčková
- Speciální pedagog: Mgr. Eva Novosádová
- Školní psycholog:
- Ředitel školy: Mgr. Petr Vrzáček Ph.D.

Zpracovala: Mgr. Olga Cudlínová

Účinnost od 1. 9. 2026

Ve Zručí nad Sázavou 24. 8. 2026

Mgr. Petr Vrzáček, Ph.D.

ředitel školy

Záznam o kouření/zachycení cigaret

Jméno a příjmení žáka/žákyně, třída	
Čas, kdy došlo k události (hodina, den, měsíc, rok)	
Místo, kde došlo ke kouření/zachycení cigaret (i elektronické aj.)	
Způsob a čas informování zákonných zástupců žáka/žákyně	
Udělené kázeňské opatření dle Řádu výchovných opatření	
Záznam provedl/a (jméno a příjmení, datum)	

Záznam o krádeži

Jméno a příjmení žáka/žákyně, třída	
Čas, kdy došlo k události (hodina, den, měsíc, rok)	
Místo, kde došlo ke krádeži	
Způsob a čas informování zákonných zástupců žáka/žákyně	
Udělené kázeňské opatření dle Řádu výchovných opatření	
Záznam provedl/a (jméno a příjmení, datum)	

Záznam o užívání a nálezu návykových látek

Jméno a příjmení žáka/žákyně, třída	
Čas, kdy došlo k události (hodina, den, měsíc, rok)	
Místo, kde došlo k zachycení návykové látky	
Způsob a čas informování zákonných zástupců žáka/žákyně	
Udělené kázeňské opatření dle Řádu výchovných opatření	
Záznam provedl/a (jméno a příjmení, datum)	

Záznam o poničení školního majetku

Jméno a příjmení žáka/žákyně, třída	
Čas, kdy došlo k události (hodina, den, měsíc, rok)	
Místo, kde došlo k poničení	
Způsob a čas informování zákonných zástupců žáka/žákyně	
Udělené kázeňské opatření dle Řádu výchovných opatření	
Záznam provedl/a (jméno a příjmení, datum)	